

MVO-jaarverslag 2020 en 2021

Dit is het jaarlijkse verslag van Koninklijke Burgers' Zoo over de stand van zaken en de ontwikkelingen betreffende maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen.

Koninklijke Burgers' Zoo kent 5 normen en waarden. Deze vijf punten vertegenwoordigen wat wij als dierentuin het meest belangrijk vinden en geven een strategisch kader bij de keuzes die wij maken:

1. Het welzijn van de dieren staat voorop
2. Zo natuurlijk en duurzaam als mogelijk is
3. Bezoekers zijn belangrijk
4. Verwonderen is bijzonder
5. Innovatie is leuk en van levensbelang

In onze visie beschrijven wij hoe wij tegen de toekomst aan kijken en wat de toegevoegde waarde is van Burgers' Zoo. Wij hebben de volgende visie gedefinieerd:

Natuur en natuurbeleving zijn essentieel voor het welzijn van mensen. Het contact met de natuur heeft een direct positief effect op mensen en een blijvend effect op houding en gedrag jegens de natuur. Het directe contact met de natuur wordt steeds zeldzamer en Burgers' Zoo zal een steeds belangrijkere rol kunnen vervullen in het verbinden van de mens met de natuur.

In de missie hebben wij gedefinieerd waarom Burgers' Zoo er is en wat onze drijfveer is:

Wij zien het als onze missie om (bedreigde) dieren te beschermen en te behouden en zo veel mogelijk mensen de verwonderlijke wereld van de natuur te laten beleven om ze daarmee te inspireren, iets mee te geven, zo mogelijk hun gedrag te beïnvloeden en ze samen te laten genieten van alles wat de natuur ons geeft.

Sinds de oprichting van de Green Key voor de toeristisch-recreatieve sector in 2004 mag Burgers' Zoo de gouden gradatie voeren, dankzij de inzet van het gehele park. Elke deelnemer aan de Green Key is verplicht om aan alle vaste normen te voldoen. Daarnaast bepaalt de mate waarin aan optionele voorwaarden wordt voldaan of een organisatie de bronzen, zilveren of gouden gradatie mag voeren. Doel en streven voor Burgers' Zoo is het behouden van het gouden certificaat. Naast het minimaal voldoen aan wetgeving willen wij steeds een stapje verder in het duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Op diverse gebieden is Burgers' Zoo maatschappelijk betrokken. We werken samen met Stichting Ambulancewens Nederland, Stichting Shamajo, Stichting De Opkikker, Stichting Arnhemse Uitdaging, Make a Wish Foundation, Dream Foundation en we organiseren Dreamnight at the Zoo. We ondersteunen natuurbeschermers als één van de hoofdsponsors van de Stichting Future For Nature. We hebben onze eigen Lucie Burgers Stichting, die beurzen verstrekt aan biologen wier onderzoek een relatie heeft met natuurbehoud. Sinds eind jaren '80 is het park tevens betrokken bij het management van een groot natuurgebied in het Midden-Amerikaanse Belize, dat inmiddels een oppervlakte kent van 400 vierkante kilometer: ruim zeven maal de oppervlakte van Het Nationale Park De Hoge Veluwe. Deze betrokkenheid zorgt ervoor dat rangers iedere dag het natuurgebied bewaken, dierpopulaties worden gemonitord en waar nodig herbebossing plaats vindt. Omdat mangroven wereldwijd bedreigd worden terwijl ze een essentiële functie voor de natuur hebben,

willen we met het ecodisplay Burgers' Mangrove in ons park een stukje bewustwording creëren bij onze bezoekers. Hiernaast werken we samen met een uitzendbureau waarbij mensen met een arbeidsbeperking kunnen worden ingezet voor werkzaamheden binnen Burgers' Zoo. Merchandise werkt samen met een sociale werkplaats, waar artikelen worden gemaakt, die in de winkel verkocht worden.

De Stichting Vrijwilligers van Burgers' Zoo, met meer dan 200 vrijwilligers, behaalt veel resultaten op natuureducatie-gebied. Sommige vrijwilligers hebben een afstand tot de arbeidsmarkt. De goede opleiding en begeleiding van de vrijwilligers door Burgers' Zoo zorgt in sommige gevallen voor doorstroom naar betaald werk. Daarnaast geeft het vrijwilligerswerk voldoening en het idee om zich nuttig in te zetten voor de maatschappij. Voor menig vrijwilliger is zijn taak en de daaruit resulterende contacten een soort sociaal vangnet geworden.

Qua water-, gas- en energieverbruik proberen we op verschillende manieren aan reductie te werken. Denk aan sensorcranen, een WKO-systeem, een waterbesparingsplan, afnemen van groene stroom en gas, gebouwbeheerssysteem, aanschaf ledverlichting. Stroom- en gasverbruik nemen af, o.a. door tussenmeters te plaatsen, waarmee het verbruik beter in de gaten kan worden gehouden. Er liggen 750 zonnepanelen op het dak van het SMC. Door nieuwbouw wordt er bespaard op energie, water en gas door o.a. betere isolatie. Er zijn meerdere opvangtanks voor regenwater om een aantal toiletten te spoelen, de Bush te beregenen, onze vijvers te vullen, zodat er geen stadswater meer gebruikt hoeft te worden.

In 2020 en 2021 is het Green Key Team minimaal bij elkaar gekomen door corona. Met betrekking tot de eisen in het kader van Green Key heeft corona ook negatieve gevolgen gehad. Het heeft onder andere de volgende tijdelijke aanpassingen met zich meegebracht:

- Het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen zoals handschoentjes en mondkapjes
- I.v.m. hygiëne zijn diverse mono-verpakkingen teruggekomen en worden meer producten in plastic of papier verpakt
- Er wordt meer papier verbruikt, door het uitschakelen van handblowers
- Meer gebruik van schoonmaakmiddelen
- Meer gebruik van desinfectie- en ontsmettingsmiddelen
- Het voldoen aan de energiemaatregelen wordt doorgeschoven naar betere tijden
- Minder investeringen ter verbetering
- minder lezingen en educatieve programma's live in het park

Uiteraard houden wij het maatschappelijk verantwoord ondernemen binnen de hele organisatie van Burgers' Zoo actueel, scherp en draaiend, maar zijn er de afgelopen twee jaar (net als voor vele andere organisaties) minder stappen gezet.

Qua wetgeving. Is in 2020 de oude tank- en wasplaats gesaneerd en is er een nieuwe tank- en wasplaats gecreëerd. Tevens zijn in 2020 alle stookruimtes gecontroleerd. Na enkele kleine aanpassingen en een aantal (reeds geplande) vernieuwingen voldoen alle ruimtes aan de wetgeving.

Binnen de horeca wordt naar leveranciers uit de omgeving gekeken voor de inkoop van streekproducten. Er wordt gewerkt aan CO₂-neutrale friet met de betreffende leverancier. We verwachten dit in 2022 te kunnen verkopen. In onze picknicktasjes wordt water in kartonverpakking aangeboden.

Qua inkoop wordt de pluche in onze winkel gevuld met gerecycled materiaal. Ondanks de crisis en de daarmee gepaard gaande lockdowns zijn we vlinderpoppen voor de Mangrove blijven bestellen uit onder meer Costa Rica om te zorgen dat de lonen daar betaald kunnen blijven worden.

Op maatschappelijk vlak en educatie zijn er in 2020 knuffels gerepareerd en aangeboden aan de Stichting Speelstoet (gezinnen die weinig te besteden hebben). In dit zelfde jaar werd binnen de Ocean aandacht besteed aan duurzaam verworven vissen in de collectie en als duurzame vis als voedsel. Er zijn avondlezingen gegeven over natuurbehoud en biodiversiteit. Het botanisch stoepkrijten heeft plaats gevonden, dit ter bevordering van het leren kennen van inheemse plantensoorten. Er is een samenwerking met Beestenbende (inzamelen van zwerfafval) waarbij honderden kinderen op acht weekenddagen in ons park een succesvol, op milieuvragen gericht educatief programma volgden. De citizen science group is een groep vrijwilligers die het gedrag van mensen en dieren in het park bestuderen/onderzoeken en de impact van onze inspanningen op gebied van educatie.

Aan communicatie heeft begin 2020 een stagiaire MVO onder de aandacht gebracht bij alle medewerkers. Dit door het onderwerp bespreekbaar te maken en medewerkers zelf mee te laten denken over duurzaamheid binnen Burgers'. De ZieZoo wordt niet meer voor alle medewerkers gedrukt, maar ligt ter inzage. Dit scheelt zo'n 100 exemplaren. In de ZieZoo van oktober 2020 is een artikel gewijd aan de Green Key en duurzaamheid. Burgers' Zoo werd in 2021 deelnemer aan het door de EU-gestimuleerde communicatieproject Global Coalition for Biodiversity en heeft sindsdien meer dan 30 Facebook berichten met de hashtag 'UnitedForBiodiversity' kunnen plaatsen. Binnen de samenwerkende Nederlandse dierentuinen (NVD) heeft er een door Burgers' Zoo georganiseerde online bijeenkomst voor educatie-medewerkers plaats gevonden, waar we de verschillende communicatiemiddelen en – methoden voor natuurbehoud educatie besproken hebben.

Aan water-, gas- en energieverbruik zijn er nieuwe lampen in het auditorium opgehangen met een energiebesparing van 45% t.o.v. de oude lampen. Er zijn nieuwe pompen en een nieuwe eiwitafschiemer geplaatst in de Ocean, deze zijn ook energiezuiniger. Het WKO-systeem is van 80% naar 100% en wordt nu dus ten volle benut. Het verbruik van gas, water en elektra in 2020 is verminderd t.o.v. 2019, in 2021 is het verbruik iets toegenomen. Dit heeft onder andere te maken met de graaddagen (er waren meer koudere dagen).

Met betrekking tot bouwen zijn er in 2020 vernieuwde paden aangelegd in de Bush. Deze paden zijn voorzien van vloerverwarming, welke is aangesloten op de WKO. Zo wordt de hal in de winter beter verwarmd en in de zomer gekoeld. Ook de serre die in de Bush is aangebouwd, heeft vloerverwarming gekregen.

Vanaf begin 2021 heeft er een verbetering van de afvalstromen plaatsgevonden. Achter de schermen op kantoor wordt PMD (plastic, metaal en drinkkartons), papier en restafval gescheiden. Er zijn centrale afvalbakken geplaatst, waardoor papieren bakken en prullenbakken bij ieder bureau verdwenen zijn. Achter de schermen bij alle restaurants en dier- en plantenafdelingen wordt tevens swill (organisch) afval gescheiden.

Het gescheiden PMD-afval wordt voor 99% gerecycled tot nieuwe producten. Van het gerecyclede SWILL-afval wordt biogas/biodiesel of compost gemaakt. Biogas is een duurzame energiebron. De vetresten uit het SWILL worden er tijdens het proces uitgezogen en omgezet in biodiesel, wat tevens een duurzame energiebron is. Het restant van het afval dat overblijft, wordt gebruikt als compost voor land- of tuinbouw.

Door de stappen die in 2020/2021 zijn gezet, tonen we aan steeds duurzamer en meer maatschappelijk verantwoord te ondernemen.